

КРИМСЬКИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ  
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ  
ВИЩА ШКОЛА МЕНЕДЖМЕНТУ  
ЦЕНТР РОЗВИТКУ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ

СУЧАСНІ НАЦІОНАЛЬНІ ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ:  
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Матеріали науково-практичної  
Інтернет-конференції  
13 березня 2009 р.



*Василь секретар*  
ПІІ МАУП  
/Муромчик 10.09/



3. Варналіш З. Регіональний розвиток України: проблеми та пріоритети // Економіст - 2005. - № 6. - С. 24-26
4. Бутко М. Передумови трансформації та механізми регулювання регіональних економік // Економіка і право. - 2003. - № 5. - С. 10-18
5. Ернст Заграва. Глобалізація і нації. К. "Фенікс", 2002. [Електронний ресурс]. Режим доступу: [http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=10&or\\_id=290#290](http://dialogs.org.ua/dialog.php?id=10&or_id=290#290)
6. Малашук Д.В. Вплив інтеграційних зв'язків на конкурентоспроможність української економіки // Форум. - 2006. - № 2. - С. 84-89.
7. Зяблюк В. Глобалізація та інноваційний процес: їхній взаємовплив // Економіка України - 2006. - № 2. - С. 43.
8. Бхагвати Дж. Глобалізація - процес позитивний, а не на 100 % // Експерт. - 2004. - № 24. - С. 43.

Навчальна частина  
Прикарпатського  
інституту МАУП  
ім. М.Грушевського

Лещук Галина Василівна  
Прикарпатський інститут ім. М.Грушевського  
Міжрегіональної Академії управління персоналом, м. Львів

### ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ІНВЕСТИЦІЙНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Становлення інвестиційного ринку України за останні роки характеризується динамічним розвитком, акумулюванням інвестиційних ресурсів, реалізуванням інноваційно-інноваційних проєктів, сприянням залученню іноземному інвестуванню тощо. В умовах зростання розвитку інвестиційного ринку України значно скоротився, причино-наслідковим зв'язком даного процесу є вплив факторів фінансово-економічної кризи та глобалізаційних процесів.

Вплив глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України слід розглядати із позитивних та негативних сторін. До позитивних сторін впливу глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України належать: рух міжнародних капіталів, тобто іноземне інвестування, співпраця із міжнародними фінансово-валютними організаціями та банками, реалізування міжнародних інвестиційних проєктів та програм, обмін інноваційним потенціалом, акумулювання іноземного банківського капіталу тощо. Відповідно до негативних сторін впливу глобалізаційних процесів належать залежність від кон'юнктури світового ринку та світових фінансово-економічних криз, міжнародний рух біржових та валютних циклічних коливань та ін. Загалом розвиток інвестиційного ринку України в умовах фінансово-економічної кризи можна охарактеризувати зниженням інвестиційної пропозиції та відповідно зростанням попиту на інвестиційні ресурси, зменшенням кількості реалізованих інноваційно-інноваційних проєктів, зниженням прибутковості та окупності інвестицій та ін. При цьому, слід особливу увагу звернути на заходи щодо зменшення негативного впливу глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України та посилення позитивних факторів впливу й ефективності інвестування загалом.

Сутність поняття «глобалізація» трактується як складний багатогранний процес, який поширюється на всі явища сучасного розвитку і пов'язаний з поглибленням інтернаціоналізації світової економіки, зростанням взаємозалежності національних держав, зумовлених прискореним рухом міжнародних переміщень, товарів, послуг, капіталу, високим технологією тощо [1].

Вплив глобалізаційних процесів проявляється на усіх рівнях економіки, що відповідним чином відзначається й на інвестиційному ринку.

Інвестиційний ринок являє собою середовище, що має комплексну структуру та визначену кон'юнктуру, у якому взаємодіють інвестори, виробники та власники інвестиційних товарів, фінансові посередники та органи державної влади та управління [2]. Інвестиційний ринок - це продаж інвестицій та їх купівля учасниками інвестиційної діяльності, тобто це ринок, на якому об'єкти купівлі-продажу є різноманітні інвестиційні

товари та інструменти, а також інвестиційні послуги, що забезпечують процес реального і фінансового інвестування. Інвестиційний ринок відіграє важливу роль, яка реалізується через такі основні функції: мобілізація тимчасово вільного капіталу із різноманітних джерел; ефективний розподіл нагромадженого вільного капіталу між кінцевими його споживачами; визначення найбільш ефективних напрямів використання капіталу в інвестиційній сфері; формування ринкових цін на окремі інвестиційні товари та послуги; формування умов для мінімізації інвестиційного і комерційного ризику; прискорення обороту капіталу, що сприяє активізації економічних процесів [3].

Вплив глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України можна представити наступним чином (рис.).

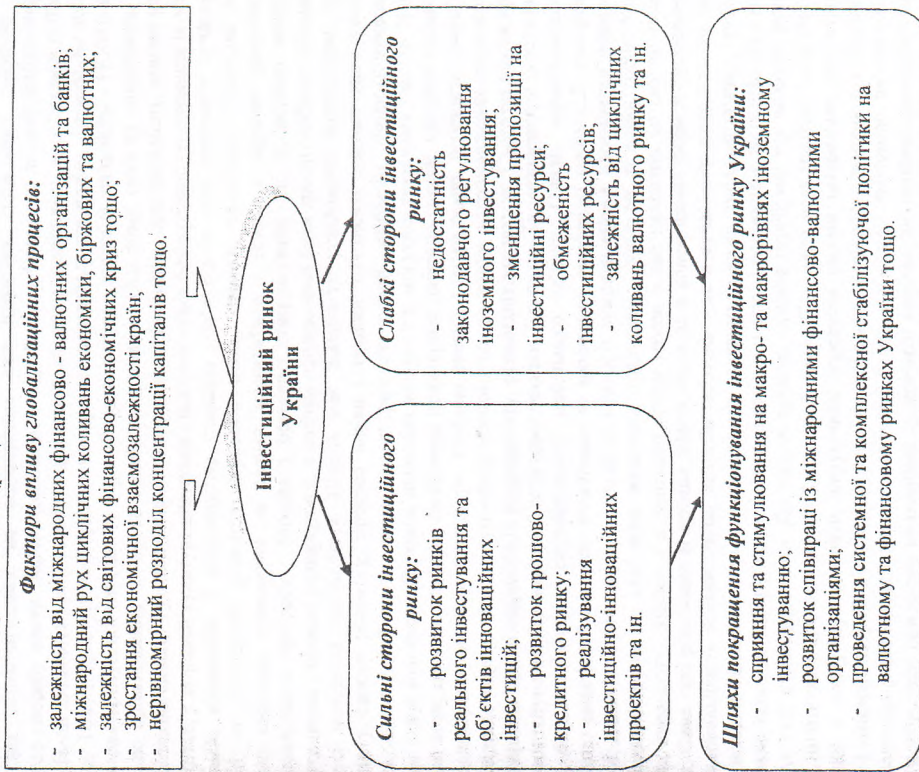


Рис. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України  
Таким чином, забезпечення виконання основних функцій інвестиційним ринком слід розглядати із врахуванням впливу факторів глобалізаційних процесів. Зокрема, вплив глобалізаційних процесів сприяє мобілізації та диференціації тимчасово вільного капіталу із різноманітних джерел та прискоренню обороту капіталу, що відповідно активізує економічні процеси на інвестиційному ринку. Проте, вплив глобалізаційних процесів підвищує ступінь



інвестиційного та комерційного ризиків. Окрім цього, інвестиційний ринок України перебуває під впливом не лише зовнішніх негативних факторів впливу (глобалізаційного процесу), а й внутрішніх, зокрема: дефіцит вітчизняних інвестиційних ресурсів, високі відсоткові ставки за наданнями кредитами, не чіткі пріоритети в державній інвестиційній політиці, нестабільність монетарної політики НБУ та фінансового ринку, тощо.

Отже, вплив глобалізаційних процесів на розвиток інвестиційного ринку України слід розглядати двохсторонньо, тобто із позитивної та негативної сторони, оскільки при сприятливій мобілізації інвестиційних ресурсів, активізації суб'єктів інвестиційного ринку та реалізуванні інноваційно-інвестиційних проектів залишається актуальним завданням визначення політики захисту від залежності й впливу світових фінансово-економічних криз і коливань.

Список літератури:

1. Кулішов В.В. Основи економічної теорії: Підручник для студентів вищих закладів освіти. – 3-тє вид. випр. і доп. – Львів: «Магнолія 2006», 2007. – 516 с.
2. Лука А.П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування: Навч. посіб. 2-е вид. – К: Каравела, 2008. – 432 с.
3. Вовчак О.Д. Інвестування. Навч. посібник. – Львів: «Новий Світ-2000», 2008. – 544 с.

Столярченко Олена Вікторівна, Стюарченко Оксана Василівна,  
Гамрецький Іван Степанович (Вінницький Соціально-економічний  
інститут Університету «Україна», м. Вінниця)

## ПОБУДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ НА ОСНОВІ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЛЮДИНИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Важливість виховання у кожного громадянина ціннісного ставлення до людини зумовлена побудовою національною моделлю економічного розвитку, умовами сучасного розвитку цивілізації. Починаючи із шкільних років, ми готуємо молодь до самостійного майбутнього, до визнання пріоритетів гуманістичних цінностей. Немаловажну роль у цьому процесі відіграє культурно-соціологічна компонента феномену ціннісного ставлення до людини. Аналіз досліджень свідчить, що увагу науковців привертає триада нинішньої і майбутньої цивілізації: *людина-людство-людяність*, пріоритетність загальнолюдських цінностей, гуманізму, діалектика загальнолюдського і національного, взаємозв'язок нового (реального) гуманізму з новим політичним мисленням у сучасному світі. Спеціальному розгляду підлягало значне коло питань, які стосувалися гуманістичної спрямованості перспективних цілей і реальності, розвитку цивілізації, соціального устрою різних країн, зростання ваги людського фактора, олюднення економіки, визнання людини найвищою цінністю і підкреслення її провідної ролі у сучасних цивілізаційних процесах взагалі і в Україні, зокрема. Адаже, на думку багатьох прогресивних учених, сутність сучасної концепції суспільства федується до усвідомлення: а) багатofакторності соціального прогресу; б) унікальності феномену людини, велич якої виявляється не лише у її ділянках, а й у спогляданні, пізнанні, духовних пошуках, свободі; в) обмеження абсолютізації перебабачуваності соціальних подій; г) визнання глибоко генетичного зв'язку людини і космосу, що прямо і безпосередньо спрямовує нас до концепції гуманного і демократичного устрою суспільства, до визнання ціннісного ставлення до людини. Головне завдання вихователів XXI століття зводиться не лише до того, щоб лаги школярям знання про людину, існуючий світ і його закони, але й сформувати до оточуючого середовища і людей в ньому ціннісне ставлення, підготувати до оволодіння методологією творчого перетворення світу та його збереження для майбутніх поколінь. Місія педагога полягає в тому, щоб допомогти учням зорієнтуватися в найважливіших соціальних, культурних, економічних, політичних та інших проблемах сучасності; виробити в собі цілісне бачення сучасної цивілізації та ролі в

ній людини і розуміння можливих шляхів подальшого її розвитку в інтересах усіх і кожного. На думку соціологів, XXI століття – це постіндустріальна ера, епоха організаційних та інформаційних технологій, технологічної культури, бережливого ставлення до людини, її здоров'я, оточуючого середовища. Розвитку людства в цих умовах повинна відповідати й інша філософія освіти, нові освітньо-виховні системи, моделі, форми та засоби виховної роботи з учнями. Тому у процесі виховання ціннісного ставлення до людини, формування гуманістичного світогляду необхідно враховувати особливості сучасної цивілізації, яка пройшла у своєму розвитку такі етапи: період функціонування *традиційних* суспільств (проміжок часу – від стародавнього світу до епохи Відродження) і *техногенна* доба, (що починає власний розвиток у XVII ст.). Для першого періоду характерна така діяльність людини, яка спрямовувалася на відтворення вже існуючих соціальних відносин і відповідного способу життя. Зміни (інновації у виробництві, поведінці людей) відбувалися повільно. Види діяльності, їхні засоби і цілі могли існувати століттями, вироблялися стійкі стереотипи. Тому в культурі цих суспільств перевага надавалася традиціям. *Техногенна* доба людства характеризується тим, що на перший план виступає людська діяльність – ТЕХНЕ як здатність до примноження знань та винайдення нового. Ось тому сучасну цивілізацію і називають техногенною. Тут цінністю вважається сама інновація, оригінальність, взагалі усе нове. А відтак, у сучасній культурі цінуються і підтримуються безперервне генерування нових зразків, ідей, концепцій. З розглянутою ознакою пов'язана й така прикмета сучасної цивілізації, як бурхливий розвиток наукових знань, техніки, технології. Сьогодні ми виступаємо свідками вражаючої за своїми масштабами і темпами картини зростання науково-технічного прогресу. Можна з певністю стверджувати, що за останні чотири десятиліття наука і техніка розвинулися, а світові продуктивні сили зросли набагато більше, аніж в усі попередні тисячоліття. Школа має допомогти усвідомити вихованцям, що цивілізація у своєму розвитку, прогресі науки і техніки забезпечує людині гідні умови існування, полетіть її життя, хоча і загострює екологічні проблеми. Людина сучасної цивілізації стала володарем багатьох наукових відкриттів, могутніх технічних засобів. Вона розщепила атом, що дало людству практично невичерпне джерело енергії, створила космічні апарати, електричну техніку, досліджує глибини океанів і надра землі, перемагає вихорби. Саме прогресом науки і техніки зумовлене економічне зростання, нагромадження суспільних благ і створення дедалі ширшого їх асортименту, різноманітних послуг. Сьогодні неможливо уявити своє існування без новітньої побутової техніки, без радіо- і телеапаратури, а останнім часом і без комп'ютерів, слугникового, мобільного зв'язку. Однак, найважливішою особливістю цивілізації виступає *тенденція до зростання автономії людини*. У попередні періоди її діяльність, поведінка, життєві можливості зумовлювалися насамперед нормами тієї соціальної групи, до якої вона належала, традиціями культури, різними інститутами (церквою, державою). Звісно, і в нинішню епоху кожен з нас належить до тих чи інших спільнот. Саме такі різноманітні прояви участі індивіда в колективних формах суспільного життя залповольноють найважливіші потреби людини. Але в сучасному динамічному світі особа одночасно відноситься до різних спільнот, підтримує з ними соціальні зв'язки, і робить це на основі вільного вибору, відповідно до власних потреб і цінностей, на основі чого вона вибудовує свої взаємодії. До того ж сучасна людина перебуває під впливом різних культур, політичних і релігійних течій і рухів. А тому об'єктивно вона знаходиться у такому становищі, в якому мусить діяти, керуючись переважним своїми інтересами, розумінням ситуації і власних потреб. Це означає різке послаблення залежності людини від зовнішніх умов, зростання рівня індивідуалізації, автономії особи, її свободи. Зрозуміло, що діяльність окремої особистості при цьому не повинна суперечити законам, які прийняті демократичним шляхом, а також загальнолюдським гуманістичним нормам. На сьогодні ще існують фактична залежність і нерівність людей. Однак утвердження принципів свободи і автономії в сучасній свідомості, розвиток практичних форм їх втілення в сфері права і політики (демократія, соціальний захист, права людини) є свідченням того, що на злам століть парадигмою цивілізаційних змін постає *людський вимір*. В. Мовчан називає історію становленням цілісного образу людності. Вона стверджує, що філософія відкрива, обґрунтовує і утвердила науковий принцип цілісності підходу до історичного процесу, побачивши в ньому